

**Sprawozdanie z działalności
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Żarkach
za rok 2021**

MGOPS ŻARKI

marzec 2022

SPIS TREŚCI

1. Zadania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	3
2. Struktura demograficzna gminy Żarki	5
3. Struktura i zatrudnienie	6
4. Budżet	6
5. Świadczenia z pomocy społecznej	7
6. Świadczenia rodzinne	9
7. Świadczenia wychowawcze	11
8. Fundusz alimentacyjny	11
9. Karta Dużej Rodziny	13
10. Inne zadania	14
11. Raport dotyczący Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Żarki za 2021 r.	15
12. Sprawozdanie z realizacji Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w gminie Żarki na lata 2018-2023 za 2021 r.	17
13. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w gminie Żarki na lata 2019- 2021 za 2021 r.	20

1. ZADANIA MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach jest jednostką organizacyjną Gminy Żarki powołaną do realizacji w jej imieniu zadań pomocy społecznej. Ośrodek realizuje zadania w szczególności na podstawie następujących przepisów prawnych:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021, poz. 2268 ze zm.)
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020, poz. 111 t.j.)
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021, poz. 877 ze zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021, poz. 1249 t.j.)
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022, poz. 447 t.j.)
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021, poz. 1744 t.j.)
- Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r., poz. 1007)
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020, poz. 685 t.j.)
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2020, poz. 1398 t.j.).
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.)
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021, poz. 1119 t.j.).
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020, poz. 1219 t.j.)

Do zadań Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarkach realizującego politykę społeczną gminy w szczególności należy:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej,
- podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej i poradnictwa,
- udzielenie pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Podstawowymi przesłankami do uzyskania przez osoby i rodziny wsparcia w ramach pomocy społecznej jest znalezienie się w trudnej sytuacji życiowej i niemożliwość jej pokonania mimo uprzedniego wykorzystania własnych środków, możliwości i uprawnień. Trudna sytuacja życiowa to w szczególności zaistnienie jednej z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy przy uwzględnieniu kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy, który mówi, że dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć - 528 zł (obecnie 600 zł), w przypadku osoby samotnie gospodarującej- 701 zł (obecnie 776 zł). Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co trzy lata z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej. (zmiana wysokości kryterium dochodowego od 01.01.2022r.)

Pomocy na zasadach określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu:

- bezrobocia
- sieroctwa
- bezdomności
- potrzeb ochrony macierzyństwa lub wielodzietności
- bezrobocia
- niepełnosprawności
- długotrwałej lub ciężkiej choroby
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych
- alkoholizmu lub narkomanii
- trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali Rzeczpospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy
- przemoc w rodzinie
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej
- klęski żywiołowej lub ekologicznej

Do zadań OPS-u oprócz zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej, realizuje również zadania z zakresu ustaw o:

- świadczeń rodzinnych
- pomocy osobom uprawnionym do alimentów
- ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów
- pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
- wspierania rodziny i pieczy zastępczej
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- świadczenia opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy
- Karcie Dużej Rodziny

dodatkowo:

- współdziała w realizacji prac społecznie użytecznych w gminie Żarki
- prowadzi Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- uczestniczy w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- realizuje program „Posiłek w szkole i w domu
- wydaje zaświadczenia do Programu „Czyste Powietrze”

2. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA GMINY ŻARKI

W Gminie Żarki liczba mieszkańców od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W roku 2021 wśród mieszkańców gminy 82,45% to osoby przed 65 rokiem życia; z tego 19,22% to dzieci i młodzież. Seniorzy stanowią 17,55% mieszkańców.

Tabela nr 1. Struktura mieszkańców Gminy Żarki wg płci i wieku w latach 2020 i 2021

Struktura mieszkańców wg płci i wieku	Mężczyźni		Kobiety		Ogółem	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
0-18	848	840	790	760	1638	1600
19-65	2674	2627	2647	2636	5321	5263
>65	589	611	822	850	1411	1461
Ogółem	4111	4078	4259	4246	8370	8324

Źródło: Opracowanie własne

W stosunku do 2020 r. zauważa się ujemny przyrost naturalny –zgony 117 osoby , urodzenia 53.

Liczba bezrobotnych w Gminie Żarki zarejestrowanych w PUP Myszków na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosła 292 osoby w tym 156 kobiet, z prawem do zasiłku 23 osoby w tym 14 kobiet. Wśród osób bezrobotnych największą grupę stanowią osoby do 30 roku życia – 128 osób w tym 64 kobiet, długotrwale bezrobotne - 95 osób w tym 53 kobiety oraz bez kwalifikacji zawodowych – 59 osób w tym 29 kobiet. W przedziale wiekowym powyżej 50 roku życia pozostaje zarejestrowanych 59 osób w tym 25 kobiet.

Stopa bezrobocia na terenie powiatu myszkowskiego wynosi 6,4 % , dla porównania w województwie śląskim wynosi 4,2 % , natomiast w kraju wynosi 5,4 %.

3. STRUKTURA I ZATRUDNIENIE

Struktura organizacyjna w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarkach w roku 2021 przedstawiała się następująco :

1. Dział Pomocy Środowiskowej,
2. Dział usług opiekuńczych,
3. Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego, Świadczenia Wychowawczego,
4. Dział Finansowo-Księgowy

W MGOPS ogółem w 2021 r. zatrudnionych było 16 osób w tym: 4 etaty opiekunek, 4 etaty pracowników socjalnych, 1 asystent rodziny.

4. BUDŻET

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach w całym roku budżetowym 2021 r. wydatkował łączną kwotę 14 929 020,38 zł z czego:

- a. z budżetu państwa: 13 689 791,37 zł
- b. z budżetu gminy: 1 239 229,01 zł

Wydatki poszczególnych działów obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 2. Struktura wydatków MGOPS w 2021 r. w podziale na zadania

Podział zgodnie z klasyfikacją budżetową	Wydatki pokryte ze środków gminy	Wydatki pokryte z dotacji zewnętrznych
85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0,00	4 212 815,61
85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	0,00	31 217,32
85513 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	0,00	35 014,77
85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	60 858,85	92 269,59

85216 Zasiłki stałe	0,00	390 194,52
85508 Rodziny zastępcze	131 949,12	0,00
85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1 526,28	0,00
85504 Wspieranie rodziny	53 294,77	2 000,00
85219 Ośrodki Pomocy Społecznej	785 819,94	102 936,36
85501 Świadczenia wychowawcze	0,00	8 657 877,03
85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	0,00	142 196,79
85295 Pozostała działalność	1 431,07	0,00
85230 Pomoc w zakresie dożywiania	16 805,00	22 986,00
85503 Karta Dużej Rodziny	0,00	283,38
85202 Domy Pomocy Społecznej	183 543,98	0,00
90005 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska- Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	4 000,00	0,00
RAZEM	1 239 229,01	13 689 791,37

Źródło: Opracowanie własne

5. ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ

W Gminie Żarki na dzień 31 grudnia 2021 roku zarejestrowano 8324 mieszkańców. Spośród nich wsparciem systemu pomocy społecznej objęto 364 rodziny, liczba osób w rodzinach 796 osób.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej. Pomocy udziela się w szczególności z powodu ubóstwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i zdarzeń losowych.

Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców gminy Żarki, można stwierdzić, że pomocą objęto 9,56 % ogółu ludności gminy.

W 2021 roku dominującym powodem przyznania pomocy, podobnie jak w latach poprzednich

były niepełnosprawność oraz długotrwała i ciężka choroba. Z tej przyczyny wsparciem objęto 217 rodzin, w których żyło 367 osób. Kolejnymi powodami udzielania świadczeń było ubóstwo - 111 rodzin, bezrobocie – 62 rodziny, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 36 rodzin, potrzeba ochrony macierzyństwa – 22 rodziny, problem alkoholizmu – 35 rodzin oraz przemoc w rodzinie 12 rodzin.

Dane dotyczące zrealizowanych zadań, ich form i wysokości przeznaczonych na nie środków finansowych, ze szczególnym uwzględnieniem dotacji celowej z budżetu państwa przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 3. Struktura wydatków na pomoc społeczną w roku 2021

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Zadania własne			
1.	Zasiłki stałe (dotacje)	70	390 194
2.	Zasiłki okresowe (dotacje)	56	92 270
3.	Dożywianie ogółem	176	39 791
	– dotacja		22 986
	– własne		16 805
	- zasiłki celowe na dożywianie w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i domu”:	77	24 950
	-dożywianie dzieci w szkołach	47	14 841
	• dotacja		13 114
	• własne		1 727
4.	Zasiłki celowe i specjalne celowe (własne), zakup odzieży, obuwia, opału, żywności artykułów szkolnych, drobne remonty, leki, świadczenia medyczne itp.	113	56 677
5.	Zdarzenia losowe (własne)	1	3 000
6.	Schronienie (własne)	3	26 132
7.	Sprawienie pogrzebu	0	0
8.	Pomoc w formie usług opiekuńczych	21	142 818
9.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne podopiecznych	62	31 217
Zadania zlecone			
10.	Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych (dotacja- 142 197,00)	14	142 197

Źródło: Opracowanie własne

6. ŚWIADCZENIA RODZINNE

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej. System świadczeń rodzinnych jest wsparciem dla rodzin oraz osób niepełnosprawnych. W ramach świadczeń rodzinnych w 2021 r. wypłacane były następujące świadczenia:

1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego
2. Zasiłek pielęgnacyjny
3. Świadczenie pielęgnacyjne
4. Specjalny zasiłek opiekuńczy
5. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka
6. Świadczenie rodzicielskie
7. Zasiłek dla opiekuna

Szczegółowa charakterystykę wypłaconych świadczeń rodzinnych i ich liczby przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w roku 2021

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego			
1.	Zasiłek rodzinny	509	571089,15
2	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	15	14097,50
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	16	51769,62
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	15	25579,48
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	42	47707,46
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	366	29369,74

7.	Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	82	74952,85
8.	pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	6	3941,51
9.	pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	95	43599,70
Świadczenia opiekuńcze			
10.	Zasiłek pielęgnacyjny	397	947969,28
11.	Świadczenie pielęgnacyjne	66	1457749,00
12.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	7	34306,80
13.	Zasiłek dla opiekuna	7	46689,40
14.	Świadczenie „Za życiem”	0	0,00
Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka			
15.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	39	39000
Świadczenie rodzicielskie			
16.	Świadczenie rodzicielskie	29	166039,20
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe			
17.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna	54	166 662
18.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna	21	21 153

Źródło: Opracowanie własne

7. ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE

Świadczenie wychowawcze otrzymują rodzice, opiekunowie prawni lub opiekunowie faktyczni dziecka (czyli tacy, którzy wystąpili do sądu o jego przysposobienie). Świadczenie przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 lat. Od 01 lipca 2019 r. rodzice otrzymują świadczenie niezależnie od dochodu.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach

ANALIZA ZADAŃ ZREALIZOWANYCH W ZAKRESIE USTAWY O ŚWIADCZENIACH WYCHOWAWCZYCH
Świadczenia wypłacone w okresie od 2021-01-01 do 2021-12-31

Lp	Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzję świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	
						ogółem	w tym dzieci
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Świadczenia wychowawcze	1598	17251	8586868,45	998	2598	1598
1.1.	na 1 dziecko, w tym :	1121	6517	3231236,95	787	1910	1121
1.1.1.	na pierwsze dziecko	868	6258	3101736,95	767	1820	1052
1.2.	na 2 dzieci, w tym :	880	7904	3941581,50	436	1318	881
1.2.1.	na pierwsze dziecko	426	3888	1936873,00	429	1276	847
1.3.	na 3 dzieci, w tym :	263	2313	1155704,70	90	355	263
1.3.1.	na pierwsze dziecko	89	766	382204,70	90	354	262
1.4.	na 4 dzieci, w tym :	53	452	226000,00	13	66	53
1.4.1.	na pierwsze dziecko	13	109	54500,00	13	65	52
1.5.	na 5 dzieci, w tym :	10	65	32145,20	2	12	10
1.5.1.	na pierwsze dziecko	2	13	6145,20	2	12	10
1.6.	na 6 dzieci i więcej, w tym :	0	0	0,00	0	0	0
1.6.1.	na pierwsze dziecko	0	0	0,00	0	0	0

8. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego stanowią formę pomocy państwa dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które nie mają możliwości wyegzekwowania alimentów od dłużnika. Świadczenia te przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie wyroku sądu, jeżeli egzekucja stała się bezskuteczna.

Ustalenie prawa do świadczenia oraz jego wypłata następuje na wniosek osoby uprawnionej. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

- do ukończenia 18 roku życia,
- do ukończenia 25 roku życia w przypadku kontynuacji nauki,
- bezterminowo, jeżeli osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł.

Świadczenia wypłacane są w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500 zł.

MGOPS w 2021 r. w sprawach dotyczących ustalenia świadczeń alimentacyjnych wydał **35**

decyzji przyznających prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Tabela nr 5. Struktura wydatków na fundusz alimentacyjny w roku 2021r.

L.p	Świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń
Fundusz alimentacyjny			
1.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	575	254 735,00

Źródło: Opracowanie własne

Dłużnicy alimentacyjni

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Kwoty zwrócone przez dłużników wyniosły:

- **91 593,54 zł.** z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (z tego: przekazane do budżetu państwa – **69 112,61 zł**; przekazane na dochody własne gminy wierzyciela -**22 480,93 zł.**)
- **6 099,45 zł.** kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych. (z tego: przekazane do budżetu państwa – **3 049,73 zł**; przekazane na dochody własne gminy wierzyciela -**3 049,72zł.**)

Na dzień 31 grudnia 2021 r. na terenie gminy Żarki było **23 dłużników** wobec, których prowadzone były następujące działania:

- przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego - 14
- otrzymane wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego od organu właściwego wierzyciela - 32
- zobowiązanie do zarejestrowania się jako bezrobotny lub poszukujący pracy- 0
- wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych- 6
- wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych- 5
- złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 KK- 7
- złożenie wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego- 4
- poinformowanie komornika sądowego i organu właściwego wierzyciela o działaniach wobec dłużnika- 12
- Wygaszenie należności z powodu śmierci dłużnika alimentacyjnego- 1

Dłużnicy alimentacyjni zgłaszani są do 5 biur informacji gospodarczych, celem wpisania ich na

ogólnopolską listę dłużników.

W sprawach dłużników alimentacyjnych wysłano ok. **316 pisma** do dłużników, komorników, organów właściwych wierzyciela, organów dłużnika, Powiatowego Urzędu Pracy, Prokuratury Rejonowej, Starostwa Powiatowego, Urzędu Skarbowego, Sądu, Policji i innych w zależności od konkretnej sytuacji.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskanie wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Egzekucję alimentów prowadzi komornik sądowy w ramach postępowania egzekucyjnego w administracji.

Na koniec 2021 roku zaległość dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaty osobom uprawnionym zaliczki alimentacyjnej oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego na rzecz budżetu państwa i budżetu gminy wyniosła **5 589 028,96 zł**. W 2021 r. dłużnicy alimentacyjni dokonali wpłat na kwotę **97 692,99 zł** z tego do budżetu gminy wpłynęło **25 530,65 zł**.

9. KARTA DUŻEJ RODZINY

Od 16 czerwca 2014 r. funkcjonuje Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny czyli system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Celem programu jest podjęcie działań na rzecz rodzin wielodzietnych. Dokumentem identyfikującym członków rodziny jest Karta Dużej Rodziny, wydawana bezpłatnie na wniosek członka rodziny wielodzietnej przez wójta, burmistrza, prezydenta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej. Od 1 stycznia 2018 r. Karta Dużej Rodziny dostępna jest w dwóch formach: tradycyjnej (tj. plastikowej) i elektronicznej (tj. na urządzeniach mobilnych – aplikacja na smartfony).

Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Rodzice, przez których rozumie się także rodziców zastępczych lub osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, mogą korzystać z karty dożywotnio.

Rodzic, który nabył uprawnienia wynikające z programu, nie traci tych uprawnień chyba, że sąd odebrał mu władzę rodzicielską lub ją ograniczył.

W 2021 r. do tutejszego ośrodka wpłynęło 21 wniosków o przyznanie karty dużej rodziny. Od początku realizacji programu o kartę dużej rodziny wystąpiły 203 rodziny, wydano 868 kart tradycyjnych oraz 243 kart elektronicznych.

Od dnia 1 stycznia 2019 r. wszedł w życie przepis dający możliwość przyznania KDR tym rodzicom, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie, co najmniej troje dzieci – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku.

Posiadanie Karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji i obniża koszty codziennego życia.

10. INNE ZADANIA

1. W siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej mieści się Punkt Konsultacyjny, w którym można uzyskać bezpłatną pomoc. W punkcie dyżuruje psycholog i terapeuta ds. uzależnień, którzy udzielają bezpłatnych porad i wsparcia.
2. Realizowano Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Żarki oraz zadania wynikające z programów rządowych i gminnych.
3. MGOPS realizował kolejną edycję zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych dla 4 osób bezrobotnych z gminy Żarki w okresie od 1 kwietnia 2021 r. do 30 listopada 2021 r. Bezrobotni przepracowali 1117,5 godzin przy wykonywaniu prac porządkowych na terenie gminy Żarki.
4. Zorganizowano 1 wyjazd letni dla dzieci w okresie wakacyjnym, w którym uczestniczyło 5 dzieci. Wyjazd organizowany był przez Śląskie Kuratorium Oświaty w Katowicach.
5. Odbyły się cykliczne spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w siedzibie Ośrodka.
6. Prowadzone były sprawy w celu potwierdzenia prawa do korzystania ze świadczeń zdrowotnych.
7. W okresie zimowym pracownicy socjalni wspólnie z funkcjonariuszami Policji oraz Strażą Miejską monitorowali miejsca pobytu bezdomnych, informując o możliwości uzyskania pomocy w formie schronienia, żywności i odzieży.
8. Pracownicy MGOPS realizując zadania statutowe współpracowali z wieloma instytucjami, organizacjami społecznymi i pozarządowymi (PUP, PCPR, Szkoły, Policja, GKRPA, Zakłady Opieki Zdrowotnej, ZUS i US, CIS Myszków, Państwowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Myszkowie).
9. Realizowano program „Wspieraj seniora” celem programu jest zapewnienie usługi wsparcia seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej. Do programu nie zgłosił się żaden senior, poza programem ośrodek udzielił pomocy w formie dostarczenia zakupów dla 2 rodzin (4 osób).
10. Ośrodek działając na podstawie art. 411 ust. 10g ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.) wydaje dla osób, które zamierzają złożyć wnioski o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania do wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w ramach Części 2 Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze" zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego. W roku 2021 r. ośrodek wydał 141 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego wydawane w związku z Programem „Czyste Powietrze” 2.0

11. RAPORT DOTYCZĄCY STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY ŻARKI ZA 2021 ROK

ZAŁOŻENIA STRATEGII	PODEJMOWANE DZIAŁANIA	WNIOSKI
System wsparcia osób i ich rodzin dotkniętych bezrobociem i zagrożonych długoterminowym pozostawaniem bez pracy.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie kwalifikacji i wzmocnienie kompetencji osób bezrobotnych zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy(współpraca z doradcami zawodowymi ,wsparcie psychologiczne , indywidualne szkolenia , warsztaty , staże) 2. Praca z klientami długotrwale bezrobotnymi metodą kontraktu socjalnego. 3. Organizowanie zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych. 4. Organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych. 5. Objęcie uczniów pomocą materialną oraz pomocą w formie gorącego posiłku i pomocą żywnościową 	– Zwiększanie aktywnych form aktywizacji osób bezrobotnych z Gminy Żarki.
Zintegrowany system pomocy i wsparcia środowiskowego na rzecz osób samotnych , przewlekle chorych , starszych niepełnosprawnych i chorych psychicznie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych(m.in. tworzenie grup wsparcia, grup samopomocowych, organizowanie przedsięwzięć integrujące różne grupy mieszkańców, promowanie i łączenie ofert lokalnych instytucji). Udział osób starszych w Żareckim Klubie Seniora „Barwy Jesieni” oraz w Związku Emerytów . 2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, placówkami służby zdrowia i innymi instytucjami w celu poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych. 3. Tworzono i umacniano istniejące formy oparcia i pomocy w środowisku domowym poprzez organizowanie usług opiekuńczych. 4. Współpraca z PUP, PCPR w zakresie działań zwiększających aktywność zawodową osób niepełnosprawnych. 5. Realizacja świadczeń w celu zapewnienia niepełnosprawnym pomocy finansowej (zasiłki pielęgnacyjne, zasiłki stałe okresowe i celowe). 6. Pomoc w uzyskaniu sprzętu rehabilitacyjnego, medycznego i dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych. 7. Informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach. 8. Rozwijanie działalności ŚDS w Żarkach. 	– Wzrost liczby osób w wieku podeszłym niepełnosprawnych i długotrwale chorych

Tworzenie systemu pomocy rodzinie w kryzysie przemocy i przeciwdziałanie przemocy domowej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego , świadczenia wychowawczego, mająca na celu wsparcie rodzin poprzez pokrywanie wydatków na utrzymanie dziecka. 2. Udzielanie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego psychologiczne, prawne, socjalne służące zminimalizowaniu problemów rodziny. 3. Prowadzenie aktywnych form spędzenia wolnego czasu(m.in. programy aktywizacyjne dla mieszkańców , konkursy i programy edukacyjne dla dzieci młodzieży zachęcających do aktywności) 	– Wzmacnianie rodzin w trudnej sytuacji życiowej
Budowa zintegrowanego systemu pomocy rodzinie dysfunkcyjnej .	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rodzin w kryzysie (problemy wychowawcze, rozwód i śmierć). Poprawa świadomości mieszkańców na temat przemocy w rodzinie (m.in. doradztwo specjalistyczne, warsztaty, pomoc prawna) 2. Doskonalono metody i techniki pracy socjalnej z rodziną (indywidualne plany pomocy, kontrakt socjalny itp.) 3. Pracownicy Ośrodka podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach z zakresu doskonalenia metod pracy socjalnej z rodziną. 4. Współpracowano z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodziny. 5. Współpraca pracowników Ośrodka z kuratorami, sędziami, pedagogami, psychologami szkolnymi w rozwiązywaniu konkretnych spraw rodzinnych. 6. Wsparcie finansowe i rzeczowe rodzin. 7. Organizowano wypoczynek letni dla dzieci. 8. Realizacja programu dot. przemocy w rodzinie. 9. Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego, 10. Usługi asystenta rodziny. 11. Realizacja Kart Dużej Rodziny. 	Wzmacnianie kompetencji pracowniczych i wiedzy rodzin

12. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE ŻARKI NA LATA 2018-2023 (Zakres realizacji I – XII 2021 r.)

L.p.	Zadanie	Raport z realizacji zadania	Wnioski
1.	Przeprowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny (ZI) zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odbyło się pięć spotkania ZI. 2. ZI rozpatrywał 12 Niebieskich Kart w 12 rodzinach 3. Zostało powołanych 10 grup roboczych oraz kontynuowano działalność 2 grup roboczych z poprzednich lat. 4. W ciągu roku odbyły się 29 spotkania grup roboczych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – 7 spotkań, z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy, – 10 spotkań, w których uczestniczyły osoby co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy. <p>Na spotkaniach podejmowane były działania w indywidualnych przypadkach przemocy w rodzinie oraz monitorowanie sytuacji zgodnie z ustalonym planem pomocy.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. W przypadku 7 rodzin informacja o wszczęciu procedury Niebieskiej Karty została przekazana do Sądu Rodzinnego (3 rodziny) i Prokuratury (4 rodziny). 6. Zakończono procedurę 7 Niebieskich Kart. 	<ul style="list-style-type: none"> – Rozszerzenie stosowania Niebieskiej Karty (OPS, Policja, GKRPA, Oświata, Zakłady Opieki Zdrowotnej) – Pracownicy wszystkich instytucji włączani są w proces niesienia pomocy rodzinom uwięzłym w przemoc
2.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie	<p>Pracownicy socjalni udzielili pomocy 12 rodzinom, uwięzłym w przemoc domową, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – udzielono wsparcia finansowego 3 rodzinom – przeprowadzono 1 interwencje kryzysową – pracą socjalną objętych było 40 osób z 12 rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> – Wzrost skuteczności interwencji i jakości udzielonej pomocy.

3.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy	<p>1. W ramach procedury „Niebieskiej Karty” pracownicy socjalni podejmowali działania w celu pomocy osobom i rodzinom w zakresie pracy socjalnej</p> <p>2. Działalność punktu konsultacyjnego, który zapewnia specjalistyczną pomoc:</p> <ul style="list-style-type: none"> – .pomoc psychologiczna dla ofiar przemocy w rodzinie 15 osób – pomoc psychologiczna dla osób stosujących przemoc w rodzinie 2 osoby 	<ul style="list-style-type: none"> – Poszerzono ofertę wsparcia specjalistycznego dla osób doświadczających przemocy
4.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	<p>1. Ofiary i sprawcy przemocy kierowani byli na terapię do ośrodków specjalistycznych: Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Myszkowie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Do udziału w programie korekcyjno - edukacyjnym skierowano 3 osoby podejrzane o stosowanie przemocy <p>2. 6 osób podejrzanych o stosowanie przemocy zostało skierowanych do Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 1 osoba otrzymała zakaz zbliżenia do posesji i rodziny. 1 osoba odbyła leczenie odwykowe w warunkach szpitalnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Poszerzono ofertę edukacyjną zarówno dla ofiar, jak i sprawców przemocy
5.	Edukacja społeczna	<p>1. Na stronie internetowej MGOPS-u funkcjonuje zakładka dotycząca zagadnienia przemocy (umieszczono podstawowe informacje o zjawisku przemocy, dane kontaktowe do okolicznych placówek pomagającym ofiarom i sprawcom przemocy.)</p> <p>2. Członkowie ZI otrzymali wykaz telefonów i adresów placówek udzielających pomocy na terenie gminy, powiatu oraz województwa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Wzrost wiedzy i świadomości osób uwikłanych w przemoc

6.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Udział członków zespołu i grup roboczych w szkoleniach i konferencjach – 1 osoba	– Wzrost wiedzy służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.
----	---	--	--

13. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE ŻARKI NA LATA 2019-2021 (Zakres realizacji I – XII 2021 r.)

Lp.	Zadanie	Raport z realizacji	Wnioski
1.	Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	<p>1. 11 rodzin zostało objętych wsparciem asystenta rodziny (39 osób w rodzinie, w tym 22 dzieci).</p> <p>Zadania polegały na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych (pomoc w realizacji uprawnień – renta, ubezpieczenie, zasiłek rodzinny) oraz psychologicznych, – pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi, – wspieraniu aktywności społecznej rodzin, – udzielaniu wsparcia dzieciom, – motywowaniu do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, – udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej (pomoc w zwiększeniu zasobów finansowych rodziny na bieżące funkcjonowanie), – pomocy w relacjach ze służbami i instytucjami (szkołą, kuratelą sądową, administracją), – prowadzeniu treningów: zarządzania czasem, budżetem domowym, – motywowaniu do przestrzegania higieny osobistej oraz dbanie o zdrowie własne i najbliższych, – wsparciu w podejmowaniu decyzji oraz docenianiu 	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego rodziny. – Odbudowanie poczucia wartości rodziny. – Wzrost poczucia sprawczości członków rodziny. – Wzmocnienie wytrwałości w poszukiwaniu pracy przez członków rodziny. – Zwiększenie umiejętności rozwiązywania problemów. – Odbudowa poczucia współodpowiedzialności za sytuację bytową rodziny. – Zaktywizowanie rodziny do podjęcia próby poprawy swojej sytuacji życiowej. – Odbudowanie motywacji i podjęcie przez rodzinę aktywności do uzyskania trwałej zmiany.

		<p>postępów,</p> <ul style="list-style-type: none"> – pomocy w budowaniu „zdrowych” relacji, porad, jak należy przewycięzać kryzysy rodzinne, – pomocy w walce z uzależnieniem i współuzależnieniem, – budowaniu postawy przeciwstawiającej się przemocy w rodzinie. <p>2. W punkcie konsultacyjnym udzielano porad prawnych oraz porad psychologicznych.</p> <p>3. Udzielono pomocy w formie finansowej (zasilek celowy, okresowy, stały), rzeczowej oraz dożywiania dzieci w szkole.</p> <p>4. Zorganizowano 1 wyjazd letni, w którym uczestniczyło 5 dzieci. Wyjazd organizowany był przez Śląskie Kuratorium Oświaty w Katowicach.</p> <p>5. Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej, zawierali kontrakty socjalne.</p>	
2.	Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny.	<p>1. Asystent rodziny brał udział w posiedzeniach grup roboczych dotyczących przemocy domowej.</p> <p>2. Asystent rodziny pozostaje w stałym kontakcie (osobistym i telefonicznym) ze szkołami, policją, służbą zdrowia, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorami, Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami zaangażowanymi w pomoc rodzinie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie współpracy między instytucjami. – Udzielanie rodzinie kompleksowej pomocy.

3.	Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny.	<p>1. Asystent rodziny brał udział w szkoleniach dotyczących zasad umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.</p> <p>2. Asystent rodziny współpracuje z PCPR Myszków:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wspólna realizacja planu pracy, – pomoc rodzinie w przełamaniu sytuacji kryzysowej tak, aby dzieci mogły jak najszybciej powrócić do domu rodzinnego, – działania na rzecz dziecka i rodziny prowadzone są zarówno w oparciu o placówkę, jak i środowisko. <p>3. Z informacji PCPR w Myszkowie w pieczy zastępczej na dzień 31.12.2021 r. umieszczonych jest ogółem 26 dzieci pochodzących z terenu gminy Żarki. Pośród nich 14 dzieci przebywa w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 5 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych, 2 dzieci przebywa w rodzinie zastępczej zawodowej, 6 dzieci przebywa w rodzinnym domu dziecka, 2 dzieci przebywa w placówce opiekuńczo - wychowawczej. Na terenie gminy Żarki funkcjonuje 7 rodzin niezawodowych, 2 rodziny zastępcze zawodowe oraz 14 spokrewnionych rodzin zastępczych. W 2021 r. Gmina Żarki poniosła wydatki w wysokości 10%, 30%, 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym, drugim i trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej na kwotę 131 949,12 zł.</p> <p>4. Z danych z Zespołu Kuratorskiego Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Myszkowie wynika, iż 16 rodzin z terenu Gminy Żarki jest objętych opieką kuratora w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, oraz 3 osoby mające nadzór z powodu alkoholizmu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie dostępu do informacji dotyczących wspierania rodziny. – Poszukiwanie nowych możliwości wspierania rodziny. – Koordynacja działań asystenta rodziny i pracownika socjalnego na rzecz rodziny.
----	--	--	--

Podsumowując powyższe sprawozdanie należy stwierdzić, że Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach udzielił różnorodnej pomocy mieszkańcom gminy Żarki w celu odzyskania przez nich zaufania we własne siły i możliwości. Pomoc niesiona drugiemu człowiekowi jest to ciężka praca, wymaga podejmowania bardzo trudnych decyzji, które nierzadko mają zasadniczy wpływ na jakość życia dzieci i całych rodzin .

Z roku na rok, zadań dla pracowników ośrodka pomocy przybywa. Pracownicy stykają się coraz częściej z bardzo trudnymi przypadkami wymagającymi pomocy od zaraz (są to sytuacje dotyczące dzieci, osób starszych, osób chorych psychicznie). Coraz częściej pracownicy działają interwencyjnie nawet w dni wolne od pracy i spoczywa na nich większa odpowiedzialność.

W roku 2021 ośrodek planował rozwiązania pojawiających się nowych problemów społecznych, wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej dostosowując te rozwiązania do zmian w obszarze polityki społecznej. Rok ten był wyjątkowo trudny w związku z epidemią. Ośrodek musiał dostosować organizację pracy i zapewnić bezpieczeństwo pracy pracownikom jak i podopiecznym aby realizować zadania w rygorze sanitarnym. Pomimo obostrzeń, które mają zapobiegać rozprzestrzenianiu się SARS-CoV-2, ośrodek przez cały okres funkcjonował a pracownicy realizowali wszystkie zadania zachowując zasady bezpieczeństwa sanitarnego. Stanowiska pracy zostały wyposażone w odpowiednie środki ochrony osobistej. Podopieczni również wspierani byli w środki ochrony osobistej tj. maseczki.

Za dotychczasową współpracę z MGOPS serdecznie dziękuję wszystkim osobom i instytucjom, które wspierają naszą pracę i starają się z nami wspólnie rozwiązywać problemy naszych mieszkańców.

Sporządziła:

Agnieszka Pala-Czyż

Kierownik MGOPS